

Är du där?

Det är mörkt ute. Kolsvart, rättare sagt. Ljuset från gatlyktorna är det enda som syns där de svischar fram. Det går väldigt fort, det känner hon även om den molande tröttheten i huvudet gör henne dåsig och handlingsförlamad. Hon orkar inte säga till chauffören att sakta ner.

Hennes hår flyger bakom henne av fartvinden. Det är nerförsbacke den sista biten så hon behöver inte anstränga sig. Hon har sin lilla afrikanska väska med de fina mönstrena säkert hängandes på magen, ifall att något skulle hända. Höstens kyliga men friska dofter och vindar lugnar henne en aning. Detta var deras årstid. Gruset sprutar ifrån cykelhjulen då hon svänger in på den smala, osynliga stigen som kantas av de stora, respektgivande granarna. *Hösten var vår årstid.* Trots det lilla lugnet så dunkar den tanken i hennes huvud, medan tårarna sakta trillar ner för de vackra, lena kinderna. *Hör du mig, mamma?*

Hon ställer cykeln vid ett litet buskage och går vidare mot bryggan, stigen är full av nyfallna rödgula löv. Den smala, aningen rangliga gamla bryggan var en av deras platser. En ljusrosa akvarell med strimmor av lila och av hopp avtecknar sig mot de mörka grantopparna. Det mörka havet ligger stilla som en spegel. Mamma brukade säga att ingen spegel var så vacker som havsspegeln. Maja höll aldrig med om det. Det var mammas spegelbild som var den vackraste enligt henne.

Hon sätter sig längst ut på bryggan. Hon får anstränga sig för att inte gråta så mycket, för då kan hon inte se vart hon sätter fötterna. Hon torkar ögonen och sin snoriga näsa med jackärmen och bryr sig inte om snorränderna som bildas på den ljusrosa ärmen.

Hon öppnar sin fina afrikanska väska som mamma gav henne efter att hon hade kommit hem från sitt dåvarande arbete i Sydafrika. Hon tar ut de färgskiftande löven som hon har samlat ihop och de rödmogna nyponen. Hon placerar ett nypon på varje löv. Den kombinationen var mammas favorit, Maja vet det. Höstens färger.

Det tåras i ögonen på henne och hon drar med sin smala handrygg över ögonen och ber till sorgguden att få henne att sluta gråta så mycket.

Sakta och mycket noggrant sänker hon ner varje löv. Maja tänker på henne. Mamma.

Mamma som bara försvann. Varför? Varför hände det där? Maja behöver ju henne nu!

Hon ska ju laga sin fusk varmchoklad till henne på morgonen. Hjälpa henne med läxorna och krama henne. Finnas sådär som mammor gör. Varför?

Krama träd. Det brukar Maja göra. Hon har ett favoritträd. Det är stort träd som hon tycker utstrålar värme med sin något rödaktiga stam. Trädet har två grenar på var sin sida, vilket gör att Maja känner det som att krama ett lite mer verkligt träd. Lite som att krama en människa. Det brukar hjälpa lite grann. Eftersom pappa inte brukar prata så mycket med henne längre så tycker Maja att det är bäst att krama trädet istället. Hon vill inte tränga sig på. Hon accepterar det, trots att det är konstigt. Men ensamheten blir så jobbig ibland att Maja gärna delar den med trädet istället för med bara sig själv.

Maja öppnar den vita, glänsande kylskåpsdörren. Tomt. Eller ja, inte bokstavligt *tomt*, men ingen riktig mat. Där ligger Billys panpizzor staplade på varandra i flera högar. Hawaii, capricciosa och margaritha. Några enstaka färdiga rätter som man bara ska värma i mikron ligger också lite hafsigt inslängda i det alldeles för stora kylskåpet. Undra när pappa handlade? Det finns inte ens mjölk, allt är bara färdigt, färdigt och lite mera färdigt. Maja har sett samma syn varje dag i snart ett år när hon öppnat kylskåpsdörren. Hon är ganska trött på den nu.

Maja tittar under den oanvända, rödglansig brödrosten för att se om det finns lite "hushållspengar" under den, så som det brukar finnas. Det gör det. Två hundralappar ligger där. Hon tar de båda och knölar ner dem i bakfickan på hennes jeans.

Maja älskar blåbärspannkakor. Mjöl+ägg+mjölk+socker+bakpulver+lite vanilj+frysta blåbär= Himmelriket. De påminner henne också om mamma. Det var hon som lagade dem första gången efter att hon hade kommit hem från teatern i USA. Då gjorde hon dessa pannkakor till Maja som de sedan satt och mumsade på med lite sirap och en massa tända ljus. Det var två år sedan. Mamma älskade tända ljus. Efter den dagen har blåbärspannkakorna varit hennes favoriträtt. Det gör inget med allt socker som finns i dem, inte för henne i alla fall. Det säger skolsyster. Maja är väldigt smal, på gränsen till benig. Hennes smala kropp gör att hennes stora blåa ögon ser ut att stå ut.

Mamma gjorde alltid sin fusk varmchoklad till blåbärspannkakorna. Då satte hon på sina gamla jazz-låtar på den åldriga radion så pappa fick dåndimpen där han satt och jobbade på sitt kontor. Men varken Maja eller mamma brydde sig om det. De bara skrattade och mamma höjde volymen lite extra, trots pappas ekande svordomar. Mamma dansade till musiken. Vickade på höfterna och hoppade runt. Maja tyckte om att titta på henne, men hon ville inte dansa själv. Allt dansade resulterade i att mamma oftast brukade glömma bort den varma chokladen på spisen så att hon fick slänga kastrullen efteråt eftersom

botten hade blivit kolsvart, vilket gjorde att pappa fick lite mer dändimpen eftersom de behövde införskaffas minst en ny kastrull i veckan.

Maja tar en liten kundvagn med en flagga på, en sådan som finns för barn i alla mataffärer. Det är roligt att köra en kundvagn själv, tycker Maja. Hon känner sig ganska vuxen. Problemet är bara att den där lilla vagnen med sin flagga är ganska barnslig, så den drar ner effekten en aning.

Alla människor som är och handlar ser så olika ut. Någon har hatt och kapp, en annan har ett stressat uttryck i ansiktet och flyger fram längs med varuhyllorna och en tredje pratar i telefon hela tiden och har ett jätteskrynkligt ansikte, som en välanvänd servett. Det är roligt att titta på de handlande kunderna.

Maja går längs med hyllorna bort till mejeriavdelningen. Mjölk, smör (det måste man ha för att steka i, det vet Maja) och ägg, som också finns där. Frysta blåbär, ljus sirap, bakpulver, vaniljsocker, ett litet paket socker och mjöl åker också ner i kundvagnen. Just det! Kakao, måste hon ju ha! Hon ränner bort med kundvagnen framför sig och sladdar in vid bakprodukterna. Där håller hon på att köra in i en tant.

- Förlåt, mumlar Maja urskuldrande och känner hur hon blir röd i ansiktet ända upp till hårfästet.

Tanten bara nickar kort och försvinner bakom en av hyllorna. Maja *går* till kassorna.

Maja plockar upp varorna ur ica påsen och ställer dem prydligt på den skinande diskbänken. Det blev 42 kronor över och dem lägger hon under den rödglansiga brödrosten. Utanför det stora fönstret som vetter ut mot skogen faller höstmörkret. Det blåser upp till storm. Blåsten viner kring husknutarna och huset darrar lite lätt och regnblöta löv virvlar omkring och fastnar på fönstret. Bara inte strömmen går. Bäst att börja med en gång. Men först ska hon tända ljus. De stora ljusen på det lilla runda köksbordet tänder hon och några röda ljuslyktor på fönsterkarmen. De sprider ett varmt sken i hela köket och Maja verkligen känner i hela kroppen hur mysigt det är. Innan hon börjar med pannkakorna springer hon igenom det stora gamla huset bort till mammas fortfarande orörda garderob. Där hämtar hon den tunga, åldriga radion. Skivan ligger fortfarande i.

Hon mäter upp mjöl, bakpulver och lite salt i en skål, för salt hade de faktiskt hemma. Sedan knäcker hon äggen. Det är jätteroligt att vispa ägg för man kan fånga upp äggulorna inuti vispen, om man har en ballongvisp vill säga. Sedan håller hon i mjölk, pytsar i lite vaniljsocker, vanligt socker och sist de frysta blåbärena. Mumma.....

Smöret fräser i pannan och Maja håller i smet i stekpannan. Inte för mycket, för då blir det inte gott, det vet Maja. Den gamla jazzmusiken fyller köket med sin musik och sköna rytm. Under tiden hon steker sina pannkakor börjar hon med den varma chokladen. Mjök, för mycket socker och kakao vispar hon ihop.

Den sista pannkakan är klar och hon lägger upp alltihop på hennes och mammas favorittallrik, en mörkblå med små vita blommor på.

Det börjar ryka ur chokladkastrullen. Det är bra. Hon slutade vispa för ungefär fem minuter sedan, så nu stormkokar den på spisen.

När den brända doften inte smyger sig på, utan ohövlgt drar upp dörren och rusar in, är den färdig. Ja, chokladen alltså. Maja håller upp den i sin stora chokladkopp. Den vidbrända och förstörda kastrullen låter hon stå kvar. Det gjorde alltid mamma.

Maja tar med sig sirapen till bordet och slår sig ner. Mm, vad gott det doftar. Dofen från nygräddade pannkakor och en vidbränd kastrull påminner henne om en annan tid. Ett annat liv. Då mamma levde. Tiden innan det där hände, det där FuktansvärtHemskaOtänkbara.

Maja ska precis skära upp sin första bit frasiga pannkaka då köksdörren öppnas och pappa tittar in. Han rynkar på näsan och ser ut att vilja säga något. Han tittar hastigt på henne och precis när deras blickar möts drar han undan sin igen. Han drar sig undan igen. Pappa tittar bort mot diskbänken och Maja ser att han ser den vidbrända kastrullen, men han säger ingenting. Som alla andra gånger i den här situationen det senaste året. Pappa tittar på henne igen, nickar kort och stänger dörren noggrant efter sig. Maja stirrar in i ljuslågan. Hon känner sig inte lika behaglig till mods längre. Det tar mycket på henne, Maja, när pappa inte säger någonting. Tror att de kan lösa allt detta trassel som bara blir mer intrasslat för varje dag som går, för sig själva. Maja undrar om pappa kanske inte tycker om henne längre? Tycker att hon bara är jobbig nu när han måste se till henne själv. Fast det är klart, det kan ha väl ändå inte? för han gör det ju inte. Inte som en pappa borde i alla fall. Lade han ens märke till jazzmusiken?

Som alltid när Maja känner sig lite nere, vilket inträffar ganska ofta nuförtiden, drar hon av ett hårstrå och bränner av det i elden från ljuset. Hon har alltid intalat sig själv att det hårstrå hon drar av står för det som hände, det som gjort att hon känt sig nere. Om hon då bränner det över ljuset så försvinner det för gott och då blir det bra igen. Kanske är detta en av anledningarna till att hon har väldigt tunt hår. Det känns alltid mycket bättre efteråt,

så Maja återgår till att äta sina ytterst välsmakande pannkakor med sirap och dricker, inte helt mimiklöst, sin varma choklad.

Nu somnar hon snart. Nej, hon måste nog säga till honom att sakta ner farten. Fast ändå. Då kommer hon ju snabbare hem till Maja och Michael. Hon ska lägga sig bredvid Maja när hon kommer hem. Krypa ner bredvid henne och känna hennes fortfarande babyaktiga snusningar mot sin underarm. Hon tittar bort mot den lysande digitala klockan. 02.59. De susar fram längs med den asfalterade vägen i en rysligt snabb fart. Hon hinner inte se lyset som närmar sig dem. Hon hinner inget alls innan andan kryper upp ur hennes hals.

Maja kan inte sova. Hon rullar runt och vrider sig tills lakanet är som en enda klump under henne. Det här går inte. Klockan står på 03.00. Att hon inte kan sova beror inte på sömnproblem eller något annat. Just denna natten beror det på det datumet som kommer stå på allas mobiltelefoner, datorer och tidningar i morgonbitti. Den 19:e oktober. Då var det ett år sedan det hände. Ett helt år har gått. Ett grått och olevat år. Eller jo, levat har hon ju men inte på samma sätt som i alla tidigare år. Glädjen med att leva har inte funnits där fullt ut.

Maja tar med sig kudden och täcket och tassar över det kalla golvet i mörkret ut från sitt rum och bort mot vardagsrummet. Där bredvid finns mammas garderob. Där sätter hon sig. Mammas doft finns fortfarande kvar i det här rummet och den gör Maja lugn.

Hon somnar där. Ihopkrupen på det kalla trägolvet med sitt täcke och sin kudde. Lutad mot mammas trygga famn.

Höstsolen skiner klart ifrån en klarblå, kall himmel. Den kyliga och friska morgonluften är härlig att andas och gör henne piggare där hon vandrar längs med rader av gravstenar.

Maja har dock svårt för att vara helt glad idag. Det var inte ens någon idé att försöka.

Nacken har smärtat hela morgonen efter att hon sovit i en konstig ställning sittande i flera timmar.

Hon har med sig ett gravljus och en röd ros.

Lena-Greta Andersson, står det på den stora, svarta och välpolerade stenen. Solens strålar gör att den glänser ännu mer. *Är du där, mamma?*

Hon tänder ljuset och lägger rosen nedanför graven. Tanken på att det är hennes egen glada, snälla och vackra mamma som ligger begravd där under jorden får henne att börja gråta. Det går inte att förstå det. Aldrig någonsin kommer hon förstå att det är hennes mamma som ligger där under jorden. Hennes mamma kan bara inte göra det. Hur kan

Maja som bara är tolv år förlorat sin mamma? Varför är det Majas mamma som är död och ingen annans? Varför?

En hand på hennes axel. Hon hoppar till. Vänder sig om. Det är pappa som står där, *pappa*.

Tårar rinner nerför hans kinder. Hon är förvånad.

-Förlåt mig, Maja, förlåt..., viskar han med tårarna fortfarande rinnande från det trötta ansiktet.

En blåmes flyger ner och sätter sig på gravstenen och tittar på Maja med sina stora fågelögon. Hon vet inte hur det kommer sig, men nog känner hon väl igen den fågeln?

Mamma älskade blåmesar.

Smärtan kom aldrig. Inte föränn senare. Till en annan liten människa som blev fråntagen hennes rättighet att känna sig älskad alldeles för länge.

Av: Nikolina Kjellman